

*Goed brood maak je niet met
goed graan alleen!*

**Colloquium van het OIVO en het CREER
Mons, FUCAM, 8 november 2007**

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

- De context van de tarwe
- Een beetje geschiedenis...
- De economische realiteit
- Wensen van de landbouwers

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

1. De context

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

1. De context

- GATT en vervolgens WGO hebben de structuur van het GLB vernietigd en de basisprincipes ervan gewijzigd
- Beschermingen aan de grenzen van de EU en mechanisme van de tussenkomst aan het verdwijnen
- Risico's van de zuivere en harde wereldwijde markteconomie
- Landbouwproducten zijn banale verbruiks-
goederen geworden: *het voorbeeld van de tarwe !*

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

1. De context

- Samenloop van (voornamelijk economische en klimaat)factoren die bijdragen aan een daling van de Europese en wereldproductie van tarwe → snelle uitputting van de voorraden
- Tegelijkertijd snelle en langetermijntoename van de vraag (voor voeding of nieuwe gebruiksvormen)
- Speculatie die grote en plotse stijging van de prijzen tot op de boerderij in de hand werkt

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

1. De context

- Die prijsstijgingen brengen de tongen in beweging en worden beschuldigd van alle kwaad !
- Laten we eens proberen er klaar in te zien :

1. Zijn ze echt uniek, nooit gezien ?

2. Rechtvaardigen ze de stijging van de broodprijs ?

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

2. Een beetje geschiedenis...

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

2. Een beetje geschiedenis...

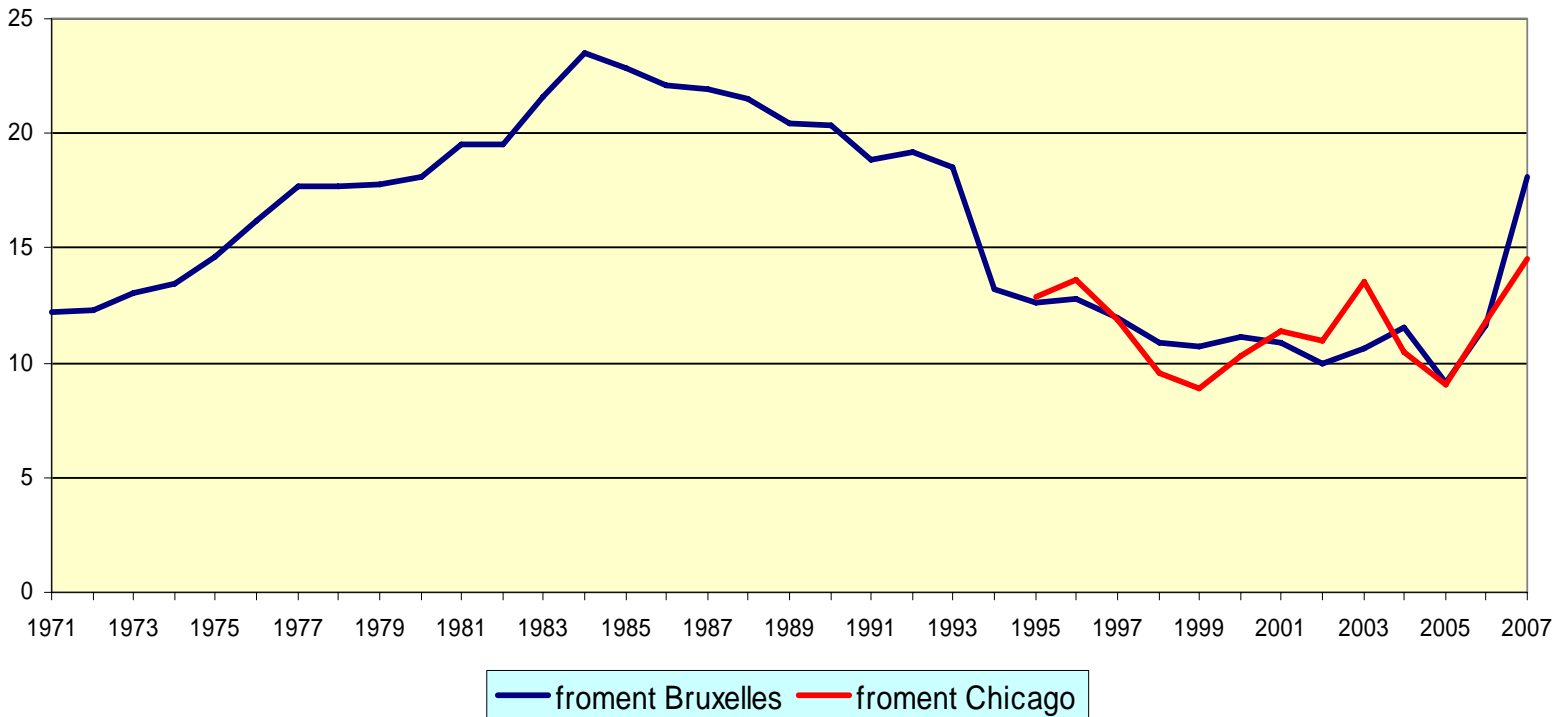
- Hoe is de tarweprijs geëvolueerd sinds de lancering van het GLB ?
- Vaststelling van grote schommelingen, met vanzelfsprekende daling sinds de hervorming van 1992 en de compensaties
- Meerdere redenen : grote overschotten die moeilijk geabsorbeerd worden en consumptie die stagneert

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

2. Een beetje geschiedenis...

Tarweprijs in België (€/100 kg) van 1971 tot september 2007
(bron: van 1971 tot 2001: IEA-mercuriales agricoles - van 2002 tot 2007:
BIRB)

Tarweprijs op de beurs van Chicago (van juli 1995 tot september 2007)
(bron: Jupa en Plein Champ)

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

2. Een beetje geschiedenis...

- Recente prijsstijging relativiseren en ze beschouwen als een voorlopige rem op de historische constante afname in waarde van de reële prijzen.
- Betekenisvol voorbeeld van de Amerikaanse krachttarwe bij constante \$-waarde van 2006 :
 - Meer dan 1.100 \$/T in 1920
 - Ongeveer 750 \$/T in 1950
 - Ongeveer 600 \$/T in 1976
 - Maar 200 \$/T meer in 1997
 - En ... nog nauwelijks 110 \$/T in 2006 !

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

3. De economische realiteit

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

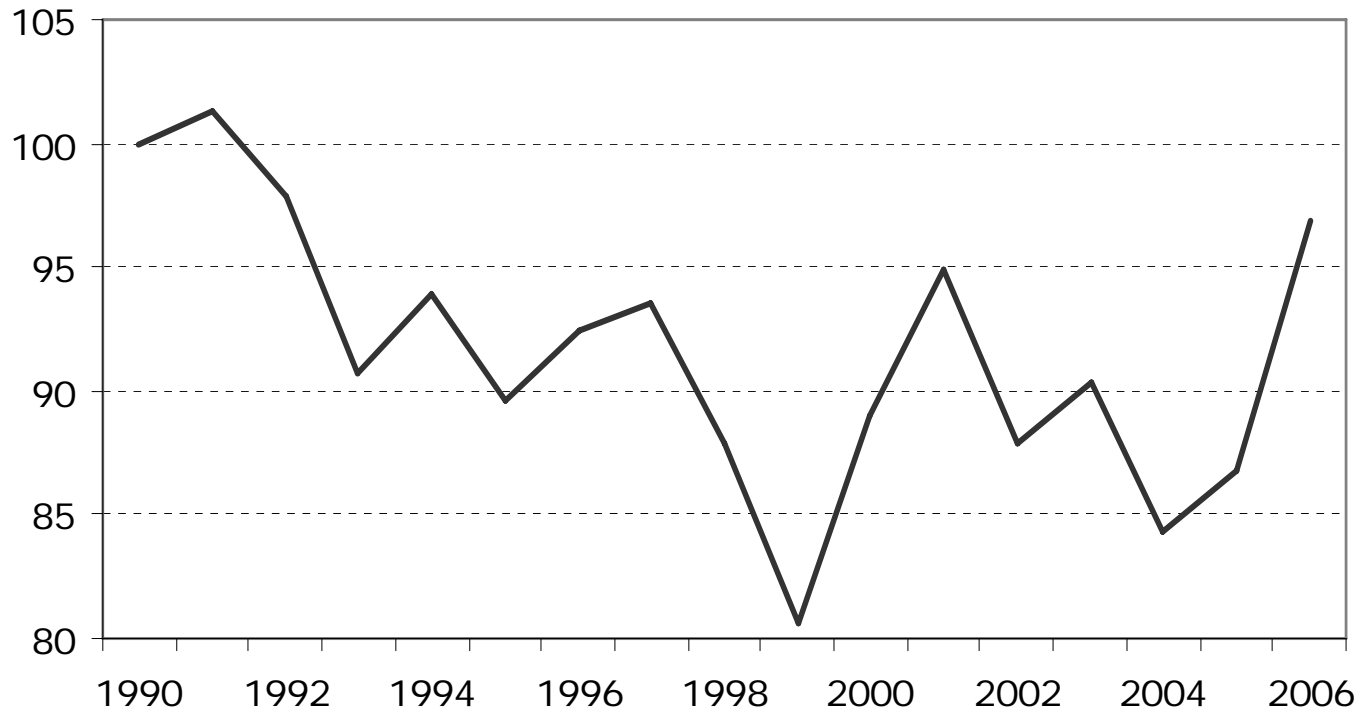
3. De economische realiteit

- Laten we even de prijzen vergelijken die de landbouwer ontvangt en betaalt sinds 1990 (index 100)
- We stellen duidelijk vast dat de « balans » in het nadeel van de sector overhelt
- Bewijs dat de prijzen van de werkmiddelen en de andere verbruiksgoederen zonder ophouden zijn blijven stijgen terwijl die van de landbouwproducten tot 2005/2006 een algemene dalende lijn volgden !

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

3. De economische realiteit

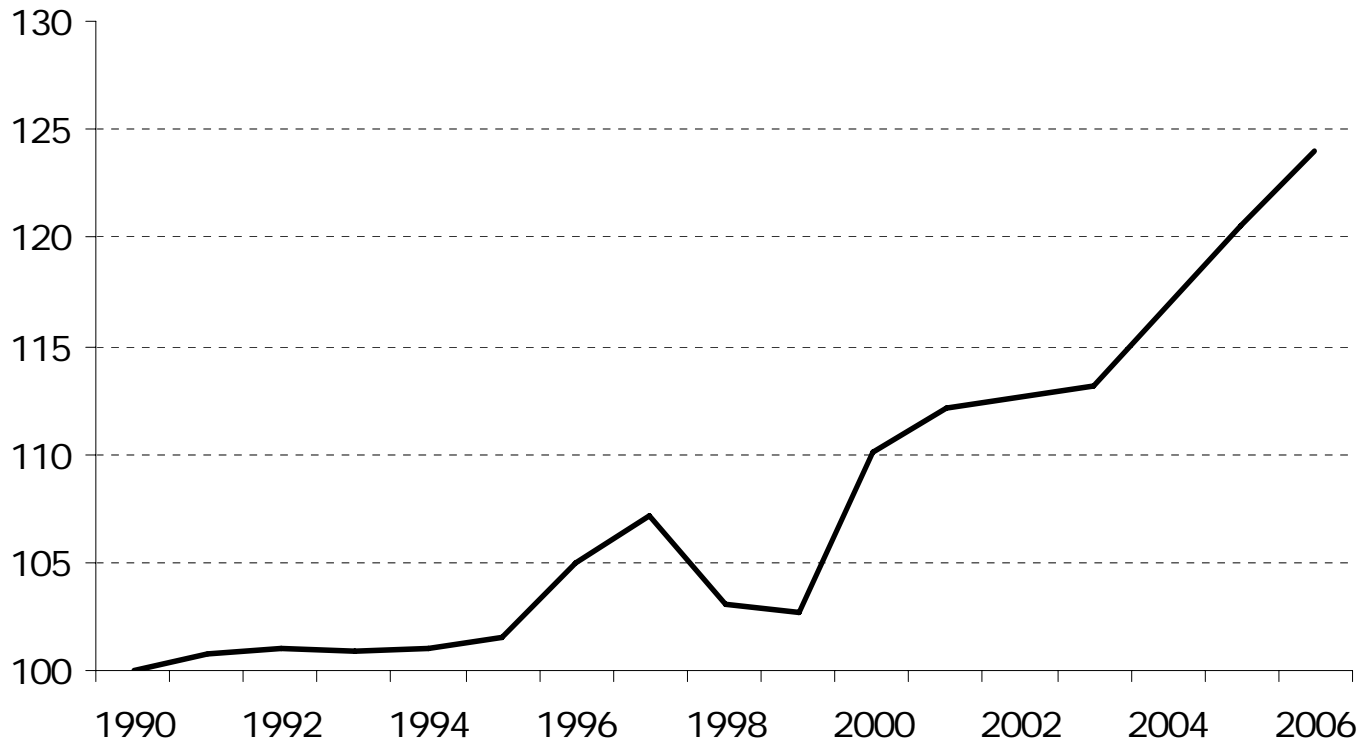
*Prijzen ontvangen voor de land- en
tuinbouwproducten*

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

3. De economische realiteit

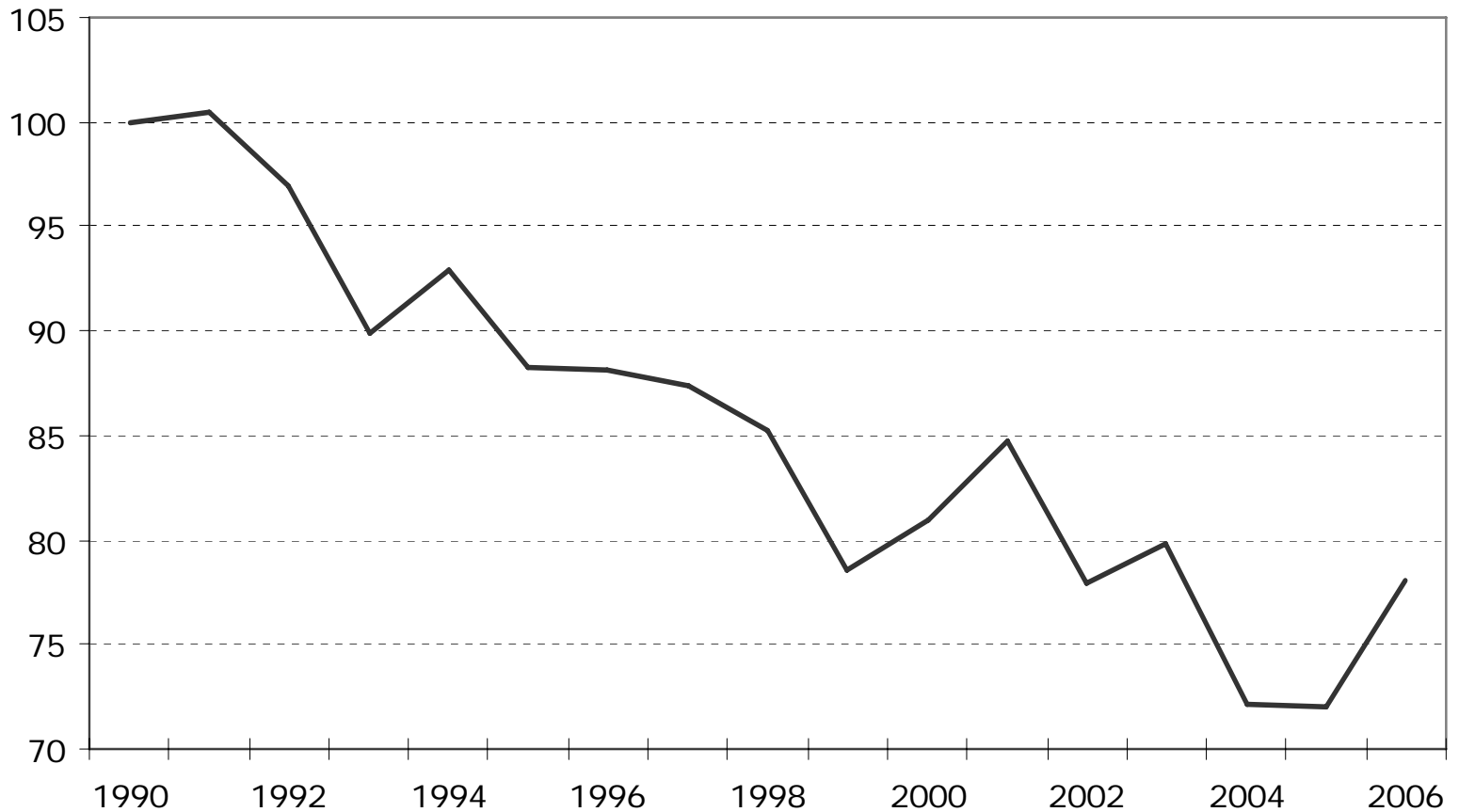
Betaalde prijzen

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

3. De economische realiteit

De ruilvoet

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

3. De economische realiteit

- Zullen de consumptieprijzen evenveel stijgen als de prijzen van de basisproducten ?
- *NEE* → Kostprijs van de grondstoffen = miniem deel van de totale kostprijs van heel veel voedingsproducten, in het bijzonder voor verwerkte producten.
- Zelfs na de recente stijging van de tarweprijs vertegenwoordigt die nog geen 10% van de kleinhandelsprijs van een brood in het Verenigd Koninkrijk en nog altijd minder dan 5% van de prijs van een stokbrood in Frankrijk.
- En in België ?

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

3. De economische realiteit

- Tarweprijs: 18 €/100 kg in 1990/1991, om uit te komen op 9,50 € in 2004/2005
- Broodprijs in constante stijging over diezelfde tijdspanne: 1,18 € in 1990 voor gezinsbrood (1kg) en maximum 1,54 € voor een brood van 800 gr op 01/07/2004 (liberalisering)
- Vandaag staat de tarweprijs op ongeveer 20€/100 kg en de broodprijs rond 2 € → quasi verdubbeld !!!
- Vooral de andere productiekosten (energie, lonen, additieven, ...) zijn verantwoordelijk, maar ... er bestaan weinig precieze cijfers over!

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

4. Wensen

Goed brood maak je niet met goed graan alleen !

4. Wensen

- De vooroordelen over het verband tussen de landbouwgrondstof en de voedingsproducten wegwerken
- Nood aan een *neutraal prijzen-observatorium* :
 - de prijzen van de producten opvolgen en registreren bij de aanmaak van de producten
 - de consument informeren over de evoluties

Goed brood maak je niet met goed graan alleen!

*Dank u voor
uw aandacht!*